

การวิเคราะห์เส้นทางสู่ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการ
ของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา
Analysis of Path to Success in Academic Positions
of Lecturers in Higher Education Institutions

ธานินทร์ สิทธิวิรัชธรรม*

Thanin Sitthiwiratttham

สุขุม เฉลยทรัพย์**

Sukum Chaleysub

พิทักษ์ จันทรเจริญ***

Pitauk Chancharoen

สุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์****

Supaporn Tungdamnernsawad

หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, ประเทศไทย

Doctor of Education, Program in Educational Leadership, Suan Dusit University, Thailand

Email: supapornpolitical@gmail.com

Received : January 20, 2025

Revised : April 02, 2025

Accepted : April 08, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อเส้นทางสู่ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา และ (๒) วิเคราะห์เส้นทางสู่ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่มีตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และ ศาสตราจารย์ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ ๓๙๖ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อเส้นทางสู่ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๙๗๙ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอย และการวิเคราะห์เส้นทาง

* ศ.ธานินทร์ สิทธิวิรัชธรรม Prof.Thanin Sitthiwiratttham

** รศ.ดร.สุขุม เฉลยทรัพย์ Assoc.Prof.Dr.Sukum Chaleysub

*** ผศ.ดร.พิทักษ์ จันทรเจริญ Asst.Prof.Dr.Pitauk Chancharoen

**** ผศ.ดร.สุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์ Asst.Prof.Dr.Supaporn Tungdamnernsawad

หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, ประเทศไทย Doctor of Education, Program in Educational Leadership, Suan Dusit University, Thailand

ผลการวิจัย (๑) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, $SD = 0.351$) โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับแรก ได้แก่ ความสำเร็จของผลงานทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.55$, $SD = 0.612$) ซึ่งประกอบด้วยการมีผลงานที่มีคุณภาพตามเกณฑ์และการปฏิบัติตามจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ รองลงมาคือวิถีชีวิต ($\bar{X} = 4.54$, $SD = 0.447$) โดยเฉพาะด้านการบริหารเวลาในการทำงานวิชาการ การสอน และภารกิจอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และความสำเร็จในชีวิต ($\bar{X} = 4.37$, $SD = 0.446$) ที่เน้นการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จและความภาคภูมิใจในคุณค่าของตนเอง (๒) ผลการวิเคราะห์เส้นทางสู่ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการได้ร้อยละ ๘๕.๓ ($R^2 = 0.853$) และความสำเร็จของผลงานทางวิชาการได้ร้อยละ ๕๘.๔ ($R^2 = 0.584$) ปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมสูงสุด ๓ อันดับแรก ได้แก่ ปัจจัยความสำเร็จในวิชาชีพ ($TE = 0.463$) ความสำเร็จในชีวิต ($TE = 0.350$) และบทบาทการทำงาน ($TE = 0.260$)

คำสำคัญ: เส้นทางสู่ความสำเร็จ; ตำแหน่งทางวิชาการ; อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา

Abstract

This research aimed to: (1) study factors affecting the path to success in academic positions of lecturers in higher education institutions, and (2) analyze the path to success in academic positions of lecturers in higher education institutions. This research employed a quantitative approach. The population and sample consisted of lecturers in higher education institutions holding academic positions of Assistant Professor, Associate Professor, and Professor, the sample size was 396. The research instrument was a questionnaire on factors affecting the pathways to success in academic positions with a reliability coefficient of 0.979. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, correlation analysis, regression analysis, and path analysis.

The research findings were as follows: (1) The overall factors affecting success in academic positions were at a high level ($\bar{X} = 4.30$, $SD = 0.351$). The top three factors with highest mean scores were academic work success ($\bar{X} = 4.55$, $SD = 0.612$), which included producing quality work according to criteria and adhering to academic ethics and code of conduct; lifestyle ($\bar{X} = 4.54$, $SD = 0.447$), particularly in managing time effectively for academic work, teaching, and other duties; and life success ($\bar{X} = 4.37$, $SD = 0.446$), which

emphasized setting goals and taking pride in self-worth. (2) Path analysis results showed that the model was consistent with empirical data, explaining 85.3% ($R^2 = 0.853$) of variance in academic position success and 58.4% ($R^2 = 0.584$) of variance in academic work success. The three factors with highest total effects were professional success ($TE = 1.463$), life success ($TE = 1.350$), and work roles ($TE = 1.260$).

Keywords: Path to Success; Academic Position; Lecturer in Higher Education Institutions

บทนำ

ความก้าวหน้าในเส้นทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษานับเป็นประเด็นที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งทางวิชาการทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ สะท้อนถึงความเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตน การได้มาซึ่งตำแหน่งทางวิชาการไม่เพียงแต่เป็นความสำเร็จในระดับบุคคล แต่ยังส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของประเทศโดยรวม

แม้ว่าในปัจจุบันมีกรอบมาตรฐานที่ชัดเจนในการข้อกำหนดตำแหน่งทางวิชาการตามกฎหมายกระทรวง มาตรฐานการขอตำแหน่งทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕^๑ และประกาศ ก.พ.อ. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ พ.ศ. ๒๕๖๔^๒ ได้กำหนดคุณสมบัติและผลงานทางวิชาการสำหรับตำแหน่งศาสตราจารย์ไว้อย่างชัดเจน ทั้งด้านคุณภาพการสอน ผลงานวิจัย ตำรา หนังสือ และผลงานในลักษณะอื่น โดยการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการต้องคำนึงถึงจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ทางวิชาการ ไม่นำผลงานของผู้อื่นมาเป็นผลงานของตน ไม่ลอกเลียนผลงานของผู้อื่นการมีเสรีภาพทางวิชาการ การนำเสนอผลงานตามความเป็นจริงและความเชื่อของตน การยึดถือผลประโยชน์ทางวิชาการ ไม่นำผลงานไปใช้ประโยชน์ทางธุรกิจ การเคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่น และยอมรับฟังความคิดเห็นและคำวิจารณ์ของผู้อื่น

^๑ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, “กฎกระทรวงมาตรฐานการขอตำแหน่งทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕”, **ราชกิจจานุเบกษา**, (กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, ๒๕๖๕), หน้า ๑๙-๒๖.

^๒ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา, “ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. ๒๕๖๔”, **ราชกิจจานุเบกษา**, (กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา, ๒๕๖๔), หน้า ๓๙-๗๑.

อย่างไรก็ตามการก้าวสู่ตำแหน่งทางวิชาการยังคงเป็นความท้าทายสำหรับอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา การศึกษาของ Baker^๓ แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการในการขอตำแหน่งทางวิชาการ ทั้งในด้านการสร้างผลงานวิชาการที่มีคุณภาพ การบริหารจัดการเวลา และการสร้างสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานกับชีวิตส่วนตัว สำหรับงานวิจัยในบริบทของประเทศไทยโดย พรนิภา วิจารณ์จิต^๔ มีข้อค้นพบที่น่าสนใจว่า ความสำเร็จของผลงานทางวิชาการและวิถีชีวิตเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการก้าวสู่ตำแหน่งทางวิชาการ โดยปัจจัยภายในที่สำคัญประกอบด้วย การได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม และการได้รับการยอมรับจากกลุ่มวิชาชีพ ในขณะที่ปัจจัยภายนอกที่สำคัญคือการกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในระดับคณะและมหาวิทยาลัยอย่างชัดเจน สอดคล้องกับการศึกษาของ ฉลอง สุขทอง และศิรินทิพย์ ไตรเกษม^๕ ที่พบว่า ปัจจัยความสำเร็จในวิชาชีพมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการ โดยมีองค์ประกอบสำคัญคือแรงจูงใจในการทำผลงาน การสนับสนุนจากองค์กร และการบริหารเวลา

จากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าความสำเร็จในการก้าวสู่ตำแหน่งทางวิชาการเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายประการ McClelland^๖ อธิบายว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้บุคคลมุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ ตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย และพยายามบรรลุเป้าหมายนั้นด้วยความเพียรพยายาม สอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow^๗ ที่กล่าวถึงความต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ในขั้นสูงสุด นอกจากนี้ House^๘ ยังเน้นย้ำถึงความสำคัญของการสนับสนุนทางสังคม ทั้งด้านอารมณ์ การประเมิน ข้อมูลข่าวสาร และเครื่องมือ ซึ่งล้วนมีผลต่อความสำเร็จในอาชีพ

การศึกษาของ Gardner and Blackstone^๙ พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการขอตำแหน่งทางวิชาการประกอบด้วย การทุ่มเทเวลา การสร้างผลงานที่มีคุณภาพ และการได้รับการ

^๓ Baker, M., "Career Confidence and Gendered Expectations of Academic Promotion", *Journal of Sociology*, Vol.46 No.3 (2010) : 317-334.

^๔ พรนิภา วิจารณ์จิต, "ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำผลงานวิชาการเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ประจำ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม", *วารสารวิชาการธรรมทรรศน์*, ปีที่ ๒๒ ฉบับที่ ๓ (๒๕๖๕) : ๘๑-๙๓.

^๕ ฉลอง สุขทอง และศิรินทิพย์ ไตรเกษม, "ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์", *วารสารวิจัยวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*, ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๒ (๒๕๖๑): ๕๗-๖๗.

^๖ McClelland, D. C., *The achieving society*, (NJ: Van Nostrand, 1961), pp. 10-13.

^๗ Maslow, A. H., *Motivation and personality*, (NY: Harper & Row, 1970), pp. 370-396.

^๘ House, J. S., *Work stress and social support*, (MA: Addison-Wesley, 1981), pp. 41-45.

^๙ Gardner, S. K., & Blackstone, A., "Putting in your time: Faculty experiences in the process of promotion to professor", *Innovative Higher Education*, Vol.38 No. 5 (2013) : 411-425.

สนับสนุนจากเพื่อนร่วมงาน ขณะที่ Youn and Price^{๑๐} เน้นความสำคัญของการพัฒนาระบบสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพในระดับสถาบัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Guest^{๑๑} ที่กล่าวถึงความสำคัญของการสร้างสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน ทั้งในด้านเวลา การมีส่วนร่วม และความพึงพอใจ

ในด้านวิถีชีวิตและการทำงาน Wood and Breyer^{๑๒} พบว่า การจัดการเวลาที่มีประสิทธิภาพและการมีเป้าหมายในอาชีพที่ชัดเจนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาตำแหน่งทางวิชาการ นอกจากนี้ วิถีชีวิตยังเป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยเฉพาะในประเด็นการบริหารเวลาในการทำงาน วิชาการ การสอน และภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาของ Zacher et al.^{๑๓} แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านความสำเร็จในชีวิตและความภาคภูมิใจในตนเองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการพัฒนาตำแหน่งทางวิชาการ โดยอาจารย์ต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จในชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉลอง สุขทอง และ ศิริทิพย์ ไตรเกษม ที่พบว่าปัจจัยด้านแรงจูงใจและการเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการขอตำแหน่งทางวิชาการ

Anderson and White^{๑๔} พบว่าความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งระหว่างปัจจัยความสำเร็จในวิชาชีพ ($r = 0.918$) และความสำเร็จในชีวิต ($r = 0.912$) กับการได้รับตำแหน่งทางวิชาการ นอกจากนี้ ยังพบว่าการมีที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์มีอิทธิพลทางอ้อม ($IE = 0.423$) ต่อความสำเร็จในการขอตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบจากงานวิจัยในประเทศไทยที่เน้นย้ำถึงความสำคัญของระบบสนับสนุนและการมีที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ของพรนิภา วิจารณ์จิต และยังพบว่าปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมและองค์กรมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านแรงจูงใจในการทำผลงาน การที่ผลการวิจัยทั้งในและต่างประเทศพบข้อสรุปที่สอดคล้องกันนี้ ยิ่งตอกย้ำถึงความสำคัญของการพัฒนาระบบสนับสนุนที่ครอบคลุมทั้งมิติส่วนบุคคลและองค์กร

^{๑๐} Youn, T. I., & Price, T. M., "Learning from the experience of others: The evolution of faculty tenure and promotion rules in comprehensive institutions", *The Journal of Higher Education*, Vol. 80 No. 2 (2009) : 204-637.

^{๑๑} Guest, D. E., "Perspectives on the study of work-life balance", *Social Science Information*, Vol.41 No. 2 (2002) : 255-279.

^{๑๒} Wood, L. N. & Breyer, Y. A., "Success in Higher Education", [Online]. Available: <https://www.researchgate.net> [2017, October 5].

^{๑๓} Zacher, H., Rudolph, C. W., Todorovic, T. & Ammann, D., "Academic Career Development: A Review and research Agenda", [Online]. Available: <https://www.researchgate.net> [2018, August 10].

^{๑๔} Anderson, J. R., & White, S. M., "Path Analysis of Factors Affecting Academic Promotion in Higher Education", *Journal of Higher Education Research*, Vol.42 No.3 (2023) : 278-295.

จากความสำเร็จของการข้อกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ การทบทวนวรรณกรรมและผลการวิจัยทั้งในและต่างประเทศ จะเห็นได้ว่าความสำเร็จในการก้าวสู่ตำแหน่งทางวิชาการเป็นผลมาจากการผสมผสานของปัจจัยหลายประการ ทั้งปัจจัยภายในตัวบุคคล เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การบริหารจัดการเวลา และการมีเป้าหมายที่ชัดเจน และปัจจัยภายนอก เช่น การสนับสนุนจากองค์กร ระบบพี่เลี้ยง และเครือข่ายทางวิชาการ การศึกษาและทำความเข้าใจปัจจัยเหล่านี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาแนวทางสนับสนุนให้อาจารย์ประสบความสำเร็จในการข้อกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศโดยรวม

การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อเส้นทางสู่ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา และวิเคราะห์เส้นทางสู่ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบและกลไกสนับสนุนการขอตำแหน่งทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนเป็นแนวทางสำหรับอาจารย์เพื่อข้อกำหนดตำแหน่งทางวิชาการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

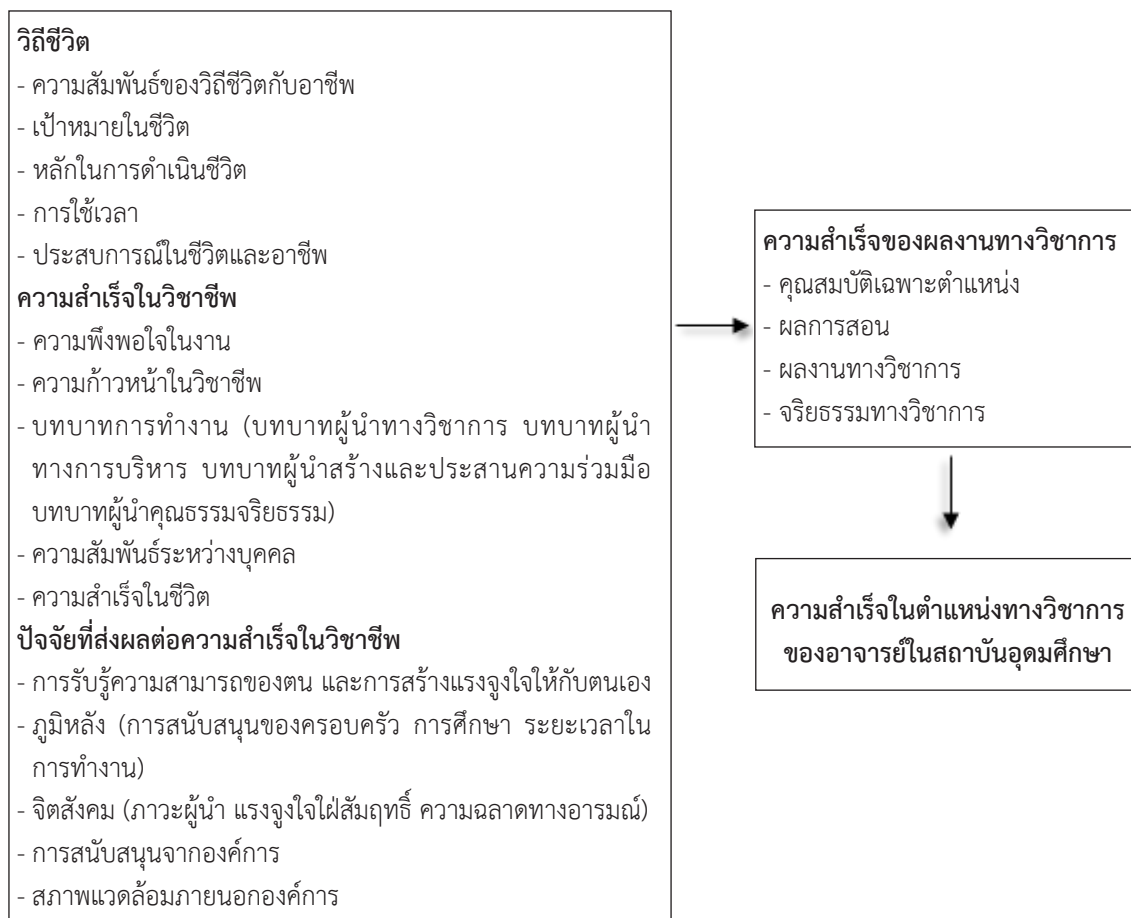
๑. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อเส้นทางสู่ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา

๒. เพื่อวิเคราะห์เส้นทางสู่ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

โมเดลเส้นทางสู่ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษามีความสัมพันธ์คล้อยกับข้อมูลเชิงประจักษ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ ๑ กรอบแนวคิดการวิจัย (ธานินทร์ สิทธิวีรธรรม และคณะ, ๒๕๖๘)

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากร คือ อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่มีตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน ๑๙,๓๔๓ คน รองศาสตราจารย์ จำนวน ๗,๔๑๗ คน และศาสตราจารย์ จำนวน ๑,๑๘๐ คน รวมทั้งหมด ๒๗,๙๔๐ คน กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรของยามาเน (Yamane) $n = N / (1 + N(e)^2)$ กำหนด n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง N = จำนวนประชากรทั้งหมด e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ ๐.๐๕ ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ ๓๙๖ คน สำหรับการสุ่มตัวอย่าง เนื่องจากทุกตำแหน่งทางวิชาการของประชากรมีความสำคัญกับงานวิจัย จึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนที่เท่ากันของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

คือ ศาสตราจารย์ จำนวน ๑๓๒ คน (ร้อยละ ๓๓.๓๓) รองศาสตราจารย์ จำนวน ๑๓๒ คน (ร้อยละ ๓๓.๓๓) และผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน ๑๓๒ คน (ร้อยละ ๓๓.๓๓)

ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้ ตัวแปรต้น ได้แก่ วิถีชีวิต ความสำเร็จในวิชาชีพ และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ และตัวแปรตาม ได้แก่ ความสำเร็จของผลงานทางวิชาการ และความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อเส้นทางสู่ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับของ Likert's Scale โดยมีรายการข้อความความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อเส้นทางสู่ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา (๑) วิถีชีวิต (๒) ความสำเร็จในวิชาชีพ (๓) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ และ (๔) ความสำเร็จของผลงานทางวิชาการ ค่าคะแนนระดับความคิดเห็น มีดังนี้ ๕ = มากที่สุด ๔ = มาก ๓ = ปานกลาง ๒ = น้อย และ ๑ = น้อยที่สุด สำหรับเกณฑ์การประเมินค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น มีดังนี้ ๔.๕๐-๕.๐๐ คะแนน = มากที่สุด ๓.๕๐-๔.๔๙ คะแนน = มาก ๒.๕๐-๓.๔๙ คะแนน = ปานกลาง ๑.๕๐-๒.๔๙ คะแนน = น้อย และ ๑.๐๐-๑.๔๙ คะแนน = น้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การทดสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ โดยการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๓ ท่าน ได้ค่า IOC เท่ากับ ๐.๖๗-๑.๐๐ ซึ่งสอดคล้องกับ สัจจิรา บุญยรัตพันธุ์^{๑๕} ที่นำเสนอว่า ค่า IOC มีค่ามากกว่า ๐.๖ นั้น เป็นระดับความเที่ยงตรงที่ยอมรับได้ และการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยสถิติ Cronbach's Alpha Coefficient เท่ากับ ๐.๙๗๙

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ (๑) การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อเส้นทางสู่ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) (๒) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อเส้นทางสู่ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) วิเคราะห์ Path Analysis เพื่อศึกษาอิทธิพลหรือผลกระทบระหว่างตัวแปรทั้งทางตรง (Direct Effect) และทางอ้อม (Indirect Effect) เพื่อพิสูจน์การยอมรับหรือปฏิเสธความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

การแปลความหมายค่าสถิติในการวิจัย มีดังนี้ (๑) การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ๐.๙๐ - ๑.๐๐ = ความสัมพันธ์สูงมาก ๐.๗๐ - ๐.๙๐ = ความสัมพันธ์สูง ๐.๕๐ - ๐.๗๐ = ความสัมพันธ์ปานกลาง ๐.๓๐ - ๐.๕๐ = ความสัมพันธ์ต่ำ ๐.๐๐ - ๐.๓๐ = ความสัมพันธ์ต่ำมาก (๒) การแปลผล

^{๑๕} สัจจิรา บุญยรัตพันธุ์, ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับรัฐประศาสนศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร: เสมาธรรม, ๒๕๖๓).

ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) .๒๖ ขึ้นไป = อิทธิพลสูง .๑๓ - .๒๕ = อิทธิพลปานกลาง ๐.๐๒ - ๐.๑๒ = อิทธิพลต่ำ (๓) การแปลผลค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (β) ๐.๕๐ = อิทธิพลสูง ๐.๓๐ - ๐.๕๐ = อิทธิพลปานกลาง ๐.๑๐ - ๐.๓๐ = อิทธิพลต่ำ < ๐.๑๐ = อิทธิพลน้อยมาก และ ๔) การแปลผลค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (B) > ๐.๒๕ = อิทธิพลมาก ๐.๑๑ - ๐.๒๕ = มีอิทธิพลปานกลาง ๐.๐๕ - ๐.๑๐ = อิทธิพลต่ำ < ๐.๐๕ = อิทธิพลต่ำมาก

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ ๑ ปัจจัยที่ส่งผลต่อเส้นทางสู่ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีดังนี้

ตารางที่ ๑ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อเส้นทางสู่ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
วิถีชีวิต	๔.๕๔	๐.๔๔๗	มากที่สุด
- การใช้เวลา โดยบริหารเวลาในการทำงานวิชาการ การสอน และภารกิจที่ได้รับมอบหมายอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๔.๖๔	๐.๖๑๔	มากที่สุด
- เป้าหมายในชีวิต โดยมีการกำหนดเป้าหมายและวางแผนความก้าวหน้าในตำแหน่งทางวิชาการที่ชัดเจน	๔.๕๕	๐.๕๑๗	มากที่สุด
ความพึงพอใจในงาน	๔.๓๒	๐.๓๔๑	มาก
- ปลาบปลื้มดีใจเมื่อเห็นผลสำเร็จของงานที่รับผิดชอบ	๔.๘๐	๐.๔๐๓	มากที่สุด
- ได้รับผลการประเมินการปฏิบัติงานจากผู้บังคับบัญชาในทางบวก	๔.๕๕	๐.๗๐๘	มากที่สุด
ความก้าวหน้าในอาชีพ	๔.๐๔	๐.๕๐๖	มาก
- มีความภาคภูมิใจในอาชีพอาจารย์ งานสอน และงานวิจัย	๔.๙๓	๐.๒๔๗	มากที่สุด
- ตำแหน่งทางวิชาการมีเกียรติและมีความรับผิดชอบในอาชีพที่มากขึ้น	๔.๒๒	๐.๗๙๘	มาก
บทบาทการทำงานในมหาวิทยาลัย	๔.๑๒	๐.๓๔๒	มาก
- บทบาทผู้นำทางวิชาการ	๔.๑๐	.๔๓๒	มาก
- บทบาทผู้นำทางการบริหาร	๓.๙๙	.๒๔๘	มาก
- บทบาทผู้นำสร้างและประสานความร่วมมือ	๔.๐๗	๐.๔๔๐	มาก
- บทบาทผู้นำคุณธรรมจริยธรรม	๔.๓๔	๐.๓๕๗	มาก
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	๔.๑๔	๐.๓๙๒	มาก
- ได้รับความไว้วางใจจากผู้มีส่วนได้เสียกับหลักสูตร คณะ และมหาวิทยาลัย	๔.๒๙	๐.๕๗๙	มาก
- ส่งเสริมความสัมพันธ์ของบุคลากรให้ปฏิบัติงานที่รับผิดชอบหรือที่ได้รับมอบหมายได้เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับหลักสูตร คณะ และมหาวิทยาลัย	๔.๒๙	๐.๕๗๙	มาก

ความสำเร็จในชีวิต	๔.๓๗	๐.๔๔๖	มาก
- กำหนดเป้าหมายความสำเร็จในชีวิตของตนเอง	๔.๗๐	๐.๕๘๔	มากที่สุด
- ภูมิใจในชีวิตและคิดว่าตนเองมีคุณค่า	๔.๗๐	๐.๕๘๔	มากที่สุด
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ	๔.๓๔	๐.๔๕๘	มาก
- การรับรู้ความสามารถของตน และการสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง	๔.๒๖	๐.๔๑๒	มาก
- ปัจจัยด้านครอบครัว การศึกษา และระยะเวลาการทำงาน	๔.๔๘	๐.๕๙๑	มาก
- ปัจจัยด้านจิตสังคม	๔.๔๓	๐.๕๔๗	มาก
- ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากองค์กร	๔.๔๖	๐.๕๙๙	มาก
- ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร	๔.๐๘	๐.๔๘๗	มาก
ความสำเร็จของผลงานทางวิชาการ	๔.๕๕	๐.๖๑๒	มากที่สุด
- ผลงานทางวิชาการ มีผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพตามเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการ	๔.๕๕	๐.๖๑๒	มากที่สุด
- จริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ โดยปฏิบัติตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการในการสร้างผลงานทางวิชาการ	๔.๕๕	๐.๖๑๒	มากที่สุด
ภาพรวม	๔.๓๐	๐.๓๕๑	มาก

ตารางที่ ๑ พบว่า ในภาพรวมปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๓๐$, $SD = ๐.๓๕๑$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับแรก ได้แก่

อันดับที่ ๑ ความสำเร็จของผลงานทางวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๕$, $SD = ๐.๖๑๒$) โดยให้ความสำคัญทั้งด้านคุณภาพของผลงานตามเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการ และการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ ($\bar{X} = ๔.๕๕$, $SD = ๐.๖๑๒$)

อันดับที่ ๒ วิถีชีวิต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๔$, $SD = ๐.๔๔๗$) โดยเฉพาะในประเด็นการบริหารเวลาในการทำงานวิชาการ การสอน และภารกิจอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = ๔.๖๔$, $SD = ๐.๖๑๔$) และการกำหนดเป้าหมายความก้าวหน้าในตำแหน่งทางวิชาการที่ชัดเจน ($\bar{X} = ๔.๕๕$, $SD = ๐.๕๑๗$)

อันดับที่ ๓ ความสำเร็จในชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๓๗$, $SD = ๐.๔๔๖$) โดยอาจารย์ให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จในชีวิตและความภาคภูมิใจในคุณค่าของตนเองในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๗๐$, $SD = ๐.๕๘๔$)

สำหรับปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จ มีดังนี้ (๑) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๓๔$, $SD = ๐.๔๕๘$) โดยปัจจัยด้านครอบครัว การศึกษา และระยะเวลาการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๔.๔๘$, $SD = ๐.๕๙๑$) (๒) ความพึงพอใจในงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๓๒$, $SD = ๐.๓๔๑$) โดยอาจารย์มีความปลาบปลื้มดีใจเมื่อเห็นผลสำเร็จของงานในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๘๐$,

SD = ๐.๔๐๓) (๓) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๔$, SD = ๐.๓๙๒) โดยให้ความสำคัญกับการได้รับความไว้วางใจและการส่งเสริมความสัมพันธ์ของบุคลากร ($\bar{X} = ๔.๒๙$, SD = ๐.๕๗๙) (๔) บทบาทการทำงานในมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๒$, SD = ๐.๓๔๒) โดยบทบาทผู้นำคุณธรรมจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๔.๓๔$, SD = ๐.๓๕๗) และ (๕) ความก้าวหน้าในอาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๐๔$, SD = ๐.๕๐๖) โดยอาจารย์มีความภาคภูมิใจในอาชีพอาจารย์งานสอน และงานวิจัยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๙๓$, SD = ๐.๒๔๗)

ผลการวิจัยในตารางที่ ๑ แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการ ประกอบด้วยทั้งปัจจัยด้านการผลิตผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพ การบริหารจัดการวิถีชีวิต และการมีเป้าหมายความสำเร็จที่ชัดเจน โดยมีปัจจัยสนับสนุนด้านความพึงพอใจในงาน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการได้รับการสนับสนุนจากองค์กรเป็นองค์ประกอบสำคัญ

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ ๒ การวิเคราะห์เส้นทางสู่ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

ความหมายของตัวแปร มีดังนี้ Ta = วิถีชีวิต, Tb = ความพึงพอใจในงาน, Tc = ความก้าวหน้าในอาชีพ, Td = บทบาทการทำงานในมหาวิทยาลัย, Te = ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล, Tf = ความสำเร็จในชีวิต, Tg = ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ, Th = ความสำเร็จของผลงานทางวิชาการ, TT = ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา

ตารางที่ ๒ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา

ตัวแปร	Ta	Tb	Tc	Td	Te	Tf	Tg	Th	TT
Ta	๑	๐.๒๖๑**	๐.๔๙๖**	๐.๒๘๗**	๐.๔๗๖**	๐.๔๖๙**	๐.๕๐๙**		๐.๖๕๕**
Tb		๑	๐.๗๔๘**	๐.๔๘๙**	๐.๔๔๑**	๐.๗๑๔**	๐.๖๒๙**	๐.๑๐๘*	๐.๖๕๙**
Tc			๑	๐.๖๕๐**	๐.๓๒๘**	๐.๘๗๖**	๐.๘๘๐**		๐.๘๘๘**
Td				๑	๐.๖๒๖**	๐.๗๔๙**	๐.๖๘๕**		๐.๗๙๕**
Te					๑	๐.๖๑๑**	๐.๔๗๗**		๐.๗๒๙**
Tf						๑	๐.๘๗๙**		๐.๙๒๑**
Tg							๑		๐.๙๒๓**
Th								๑	๐.๗๖๔**
TT									๑

** $p < ๐.๐๑$, * $p < ๐.๐๕$

ตารางที่ ๒ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา อธิบายได้ดังนี้

ความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก ($r > 0.800$) พบ ๒ ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ (Tg) ($r = 0.823, p < 0.01$) และความสำเร็จในชีวิต (Tf) ($r = 0.821, p < 0.01$) ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($0.700 < r < 0.800$) พบ ๔ ตัวแปร ได้แก่ ความก้าวหน้าในอาชีพ (Tc) ($r = 0.848, p < 0.01$) บทบาทการทำงานในมหาวิทยาลัย (Td) ($r = 0.795, p < 0.01$) ความสำเร็จของผลงานทางวิชาการ (Th) ($r = 0.764, p < 0.01$) และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Te) ($r = 0.729, p < 0.01$) และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($0.50 < r < 0.70$) พบ ๒ ตัวแปร ได้แก่ วิถีชีวิต (Ta) ($r = 0.655, p < 0.01$) และความพึงพอใจในงาน (Tb) ($r = 0.659, p < 0.01$)

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ พบความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมากระหว่าง ความก้าวหน้าในอาชีพ (Tc) กับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ (Tg) ($r = 0.880, p < 0.01$) ความก้าวหน้าในอาชีพ (Tc) กับ ความสำเร็จในชีวิต (Tf) ($r = 0.876, p < 0.01$) และความสำเร็จในชีวิต (Tf) กับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ (Tg) ($r = 0.879, p < 0.01$)

ผลการวิจัยในตารางที่ ๑ แสดงให้เห็นว่า ๑) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาทุกความสัมพันธ์เป็นความสัมพันธ์เชิงบวก แสดงถึงการแปรผันในทิศทางเดียวกัน และ ๒) ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าตัวแปรทั้งหมดมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยด้านความสำเร็จในชีวิตและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก

การวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis)

ตารางที่ ๓ การวิเคราะห์การถดถอยของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการ

ตัวแปรอิสระ	R	R ²	F	B	β	t	Sig.
วิถีชีวิต	๐.๖๕๕	๐.๔๒๙	๒๙๖.๓๑๐	๐.๕๑๔	๐.๖๕๕	๑๗.๒๑๔	๐.๐๐๐***
ความพึงพอใจในงาน	๐.๖๕๙	๐.๔๓๔	๓๐๒.๔๕๐	๐.๖๗๗	๐.๖๕๙	๑๗.๓๙๑	๐.๐๐๐***
ความก้าวหน้าในอาชีพ	๐.๘๔๘	๐.๗๑๙	๑๐๐๘.๕๕๗	๐.๕๘๘	๐.๘๔๘	๓๑.๗๕๘	๐.๐๐๐***
บทบาทการทำงาน ในมหาวิทยาลัย	๐.๗๙๕	๐.๖๓๓	๖๗๘.๙๗๙	๐.๘๑๖	๐.๗๙๕	๒๖.๐๕๗	๐.๐๐๐***
ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคล	๐.๗๒๙	๐.๕๓๑	๔๔๖.๒๔๐	๐.๖๕๑	๐.๗๒๙	๒๑.๑๒๔	๐.๐๐๐***
ความสำเร็จในชีวิต	๐.๙๒๑	๐.๘๔๘	๒๑๙๘.๒๙๑	๐.๗๒๔	๐.๙๒๑	๔๖.๘๘๖	๐.๐๐๐***
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความ สำเร็จในวิชาชีพ	๐.๙๒๓	๐.๘๕๓	๒๒๘๐.๙๓๕	๐.๗๐๗	๐.๙๒๓	๔๗.๗๕๙	๐.๐๐๐***
ความสำเร็จของผลงาน ทางวิชาการ	๐.๗๖๔	๐.๕๘๔	๕๕๓.๓๕๒	๐.๔๓๘	๐.๗๖๔	๒๓.๕๒๓	๐.๐๐๐***

***p < ๐.๐๐๑

ตารางที่ ๓ การวิเคราะห์การถดถอยของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการ อธิบายได้ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) ทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการ สำหรับตัวแปรที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุดคือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ (R = ๐.๙๒๓) และความสำเร็จในชีวิต (R = ๐.๙๒๑) และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือ วิถีชีวิต (R = ๐.๖๕๕)

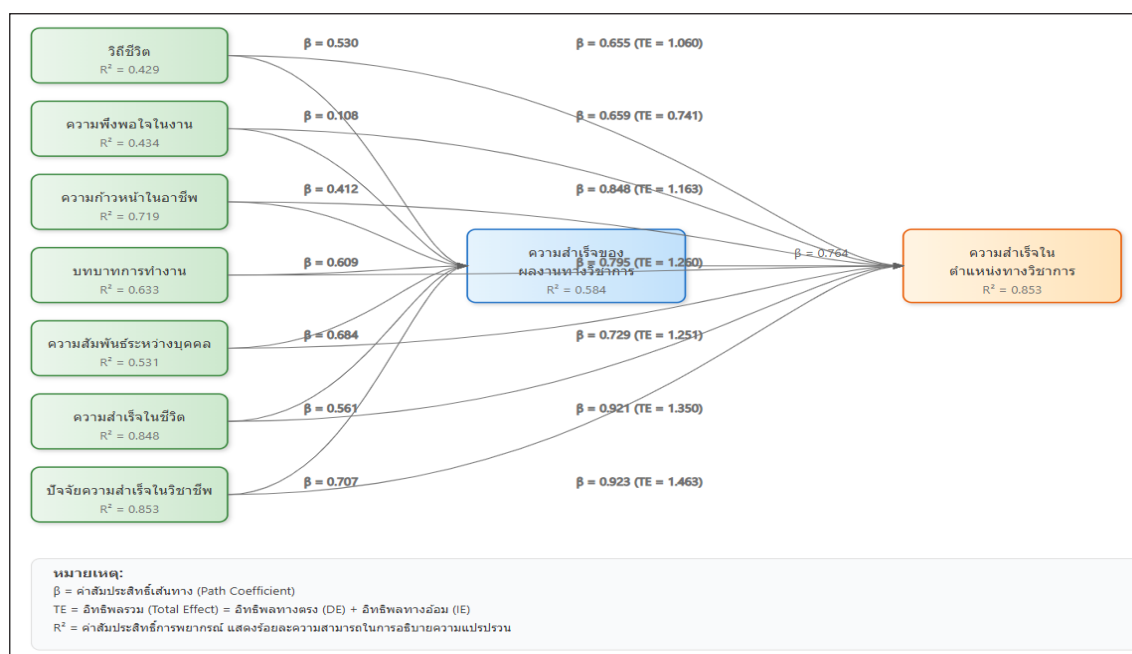
ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R²) ตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนได้มากที่สุดคือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ (๘๕.๓๐%) และความสำเร็จในชีวิต (๘๔.๘๐%) และตัวแปรที่อธิบายความแปรปรวนได้น้อยที่สุดคือ วิถีชีวิต (๔๒.๙๐%)

ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (B และ β) ทุกตัวแปรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการ สำหรับตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุดเมื่อพิจารณาจากค่า β คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ (๐.๙๒๓) และความสำเร็จในชีวิต (๐.๙๒๑)

นัยสำคัญทางสถิติ ทุกตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๐ (p < ๐.๐๐๑) ค่า F-test ทุกตัวแปรมีนัยสำคัญ แสดงว่าสมการถดถอยสามารถใช้พยากรณ์ตัวแปรตามได้

ผลการวิจัยในตารางที่ ๓ แสดงให้เห็นว่า ทุกปัจจัยมีความสำคัญต่อความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยด้านความสำเร็จในวิชาชีพและความสำเร็จในชีวิต ซึ่งมีอิทธิพลสูงที่สุด

จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis) นำไปสู่การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) เพื่อแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรระบุปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการได้ตำแหน่งทางวิชาการ และตรวจสอบความสอดคล้องของกรอบแนวคิดการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้เส้นทางสู่ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ดังภาพที่ ๒

ภาพที่ ๒ เส้นทางสู่ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา
(ชานินทร์ สิทธิวีระธรรม และคณะ, ๒๕๖๘)

แผนภาพที่ ๒ เส้นทางสู่ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา อธิบายได้ดังนี้

อิทธิพลทางตรง (Direct Effects: DE) มีดังนี้ วิถีชีวิต $\rightarrow$ ความสำเร็จในทางวิชาการ ($\beta = 0.655$), ความพึงพอใจในงาน $\rightarrow$ ความสำเร็จในทางวิชาการ ($\beta = 0.659$), ความก้าวหน้าในอาชีพ $\rightarrow$ ความสำเร็จในทางวิชาการ ($\beta = 0.848$), บทบาทการทำงาน $\rightarrow$ ความสำเร็จในทางวิชาการ ($\beta = 0.729$), ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล $\rightarrow$ ความสำเร็จในทางวิชาการ ($\beta = 0.795$), ความสำเร็จในชีวิต $\rightarrow$ ความสำเร็จในทางวิชาการ ($\beta = 0.921$), ปัจจัยความสำเร็จในวิชาชีพ $\rightarrow$ ความสำเร็จในทางวิชาการ ($\beta = 0.923$)

อิทธิพลผ่านผลงานทางวิชาการ (Path through Academic Work) มีดังนี้ วิถีชีวิต $\rightarrow$ ผลงานวิชาการ ($\beta = 0.530$), ความพึงพอใจในงาน $\rightarrow$ ผลงานวิชาการ ($\beta = 0.108$), ความก้าวหน้าในอาชีพ $\rightarrow$ ผลงานวิชาการ ($\beta = 0.412$), บทบาทการทำงาน $\rightarrow$ ผลงานวิชาการ ($\beta = 0.609$), ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล $\rightarrow$ ผลงานวิชาการ ($\beta = 0.684$), ความสำเร็จในชีวิต $\rightarrow$ ผลงานวิชาการ ($\beta = 0.561$), ปัจจัยความสำเร็จในวิชาชีพ $\rightarrow$ ผลงานวิชาการ ($\beta = 0.707$), ผลงานวิชาการ $\rightarrow$ ความสำเร็จในทางวิชาการ ($\beta = 0.764$)

อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effects: IE = DE $\times$ ๐.๗๖๔) มีดังนี้ วิถีชีวิต $0.530 \times 0.764 = 0.405$, ความพึงพอใจในงาน $0.108 \times 0.764 = 0.082$, ความก้าวหน้าในอาชีพ $0.412 \times 0.764 = 0.314$, บทบาทการทำงาน $0.609 \times 0.764 = 0.465$, ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล $0.684 \times 0.764 = 0.522$, ความสำเร็จในชีวิต $0.561 \times 0.764 = 0.428$, ปัจจัยความสำเร็จในวิชาชีพ $0.707 \times 0.764 = 0.540$

อิทธิพลรวม (Total Effects: TE = Direct + Indirect) มีดังนี้ วิถีชีวิต $0.655 + 0.405 = 1.060$, ความพึงพอใจในงาน $0.659 + 0.082 = 0.741$, ความก้าวหน้าในอาชีพ $0.848 + 0.314 = 1.162$, บทบาทการทำงาน $0.755 + 0.465 = 1.220$, ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล $0.729 + 0.522 = 1.251$, ความสำเร็จในชีวิต $0.921 + 0.428 = 1.349$, ปัจจัยความสำเร็จในวิชาชีพ $0.923 + 0.540 = 1.463$

ค่าสถิติโมเดล มีดังนี้ R^2 ของความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการ = ๐.๘๕๓, R^2 ของความสำเร็จของผลงานทางวิชาการ = ๐.๕๘๔, ทุกเส้นทางมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.001$, F-statistics อยู่ระหว่าง ๑๕๓.๙๓๔ - ๒๒๘๐.๙๓๕

สมมติฐานการวิจัย

H₀: โมเดลเส้นทางสู่ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

H₁: โมเดลเส้นทางสู่ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการทดสอบสมมติฐาน ปฏิเสธ H₀ และยอมรับ H₁ โดยพบหลักฐานที่สนับสนุนดังนี้ (๑) โมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ในระดับสูง (๒) ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการ $R^2 = 0.853$ (๘๕.๓%) (๓) ความสำเร็จของผลงานทางวิชาการ $R^2 = 0.584$ (๕๘.๔%) (๔) ทุกเส้นทางในโมเดลมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑ และ ค่า F-statistics อยู่ระหว่าง ๑๕๓.๙๓๔ - ๒,๒๘๐.๙๓๕ แสดงถึงความเหมาะสมของโมเดลในการพยากรณ์ตัวแปรตาม สรุปได้ว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑

สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับแรก ได้แก่ อันดับที่ ๑ ความสำเร็จของผลงานทางวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วยการมีผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ และการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ อันดับที่ ๒ วิถีชีวิต อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะการบริหารเวลาในการทำงาน วิชาการ การสอน และภารกิจอื่นๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และการกำหนดเป้าหมายความก้าวหน้าในตำแหน่งทางวิชาการที่ชัดเจนและ อันดับที่ ๓ ความสำเร็จในชีวิต อยู่ในระดับมาก โดยอาจารย์ให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จในชีวิตและความภาคภูมิใจในคุณค่าของตนเอง นอกจากนี้ยังมีปัจจัยสนับสนุนอื่น ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ ความพึงพอใจในงาน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทบาทการทำงานในมหาวิทยาลัย และความก้าวหน้าในอาชีพ

เส้นทางสู่ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิเคราะห์เส้นทางแสดงให้เห็นอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการ ดังนี้ (๑) อิทธิพลรวม (Total Effects) สูงสุด ๓ อันดับแรก ได้แก่ ปัจจัยความสำเร็จในวิชาชีพ (TE = ๑.๔๖๓) ความสำเร็จในชีวิต (TE = ๑.๓๕๐) และบทบาทการทำงาน (TE = ๑.๒๖๐) (๒) อิทธิพลทางตรง (Direct Effects) ที่สำคัญ ได้แก่ ปัจจัยความสำเร็จในวิชาชีพ ($\beta = ๐.๙๒๓$) ความสำเร็จในชีวิต ($\beta = ๐.๙๒๑$) และความก้าวหน้าในอาชีพ ($\beta = ๐.๘๔๘$) (๓) อิทธิพลทางอ้อมผ่านผลงานทางวิชาการ (Indirect Effects) ที่สำคัญ ได้แก่ ปัจจัยความสำเร็จในวิชาชีพ (IE = ๐.๕๔๐) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (IE = ๐.๕๒๒) และบทบาทการทำงาน (IE = ๐.๔๖๕)

ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล พบว่า โมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการได้ร้อยละ ๘๕.๓ ($R^2 = ๐.๘๕๓$) สามารถอธิบายความแปรปรวนของความสำเร็จของผลงานทางวิชาการได้ร้อยละ ๕๘.๔ ($R^2 = ๐.๕๘๔$) ทุกเส้นทางในโมเดลมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑ ค่า F-statistics อยู่ระหว่าง ๑๕๓.๙๓๔ - ๒,๒๘๐.๙๓๕ ผลการวิเคราะห์เส้นทางแสดงให้เห็นว่า ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการเกิดจากปฏิสัมพันธ์ของหลายปัจจัย โดยมีทั้งอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมผ่านความสำเร็จของผลงานทางวิชาการ โดยปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ ปัจจัยความสำเร็จในวิชาชีพ ความสำเร็จในชีวิต และบทบาทการทำงาน ซึ่งมีทั้งอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมผ่านผลงานทางวิชาการในระดับสูง

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อค้นพบที่สำคัญของงานวิจัยนี้คือ ความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชีวิตกับความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการ ทำให้ผลการวิจัยนี้มีความแตกต่างจากงานวิจัยของ Gardner and Blackstone ที่พบว่าการเข้าถึงทรัพยากรและการสนับสนุนจากสถาบันเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการขอตำแหน่งทางวิชาการ แต่การวิจัยนี้กลับพบว่าการบริหารจัดการเวลาและการมีเป้าหมายชีวิตที่ชัดเจนมีความสำคัญมากกว่า แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมการทำงานในบริบทของประเทศไทย ที่อาจารย์ต้องรับผิดชอบต่อภาระงานหลากหลายด้านพร้อมกัน จึงให้ความสำคัญกับการบริหารเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผลการวิจัยนี้ยังแสดงให้เห็นว่าวิถีชีวิตมีทั้งอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมผ่านผลงานทางวิชาการต่อความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งมีอิทธิพลรวมอยู่ในระดับสูง ในขณะที่งานวิจัยของ Zacher et al. เน้นเพียงอิทธิพลทางตรงของการจัดการเวลาต่อความสำเร็จในการพัฒนาตำแหน่งทางวิชาการ โดยไม่ได้วิเคราะห์อิทธิพลทางอ้อม การวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการเวลาที่ดีไม่เพียงส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการ แต่ยังส่งผลทางอ้อมผ่านการสร้างผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพอีกด้วย

สำหรับปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการขอตำแหน่งทางวิชาการประกอบด้วยคุณภาพของผลงานทางวิชาการ การบริหารเวลา และการมีเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจน สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำผลงานวิชาการเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการของพรนิภา วิจารณ์จิต ที่พบว่าความสำเร็จของผลงานทางวิชาการและวิถีชีวิตเป็นปัจจัยสำคัญมากที่สุด ปัจจัยภายในเกี่ยวกับการให้ค่าตอบแทนในรูปแบบตัวเงินที่เหมาะสม และการได้รับการยอมรับและยกย่องจากกลุ่มวิชาชีพ มีความเหมาะสมมากที่สุด ในส่วนปัจจัยภายนอก ควรมีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบในงานของคณะและมหาวิทยาลัยอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยความสำเร็จของอาจารย์ในสถาบันระดับอุดมศึกษาของ Wood and Breyer พบว่า การจัดการเวลาที่มีประสิทธิภาพ และการมีเป้าหมายในอาชีพที่ชัดเจน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาตำแหน่งทางวิชาการ และส่งผลต่อวิถีชีวิตและการกำหนดเป้าหมายความก้าวหน้าในการทำงาน สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยการพัฒนาวิชาชีพของอาจารย์ในสถาบันระดับอุดมศึกษาของ Zacher et al ปัจจัยด้านความสำเร็จในชีวิต และความภาคภูมิใจในตนเอง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการพัฒนาตำแหน่งทางวิชาการ โดยความสำเร็จในชีวิตเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการ

เส้นทางสู่ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิจัยเส้นทางแสดงให้เห็นอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการ ดังนี้ (๑) อิทธิพลรวม ได้แก่ ปัจจัยความสำเร็จในวิชาชีพ ความสำเร็จในชีวิต และบทบาทการทำงาน (๒) อิทธิพลทางตรง ได้แก่ ปัจจัย

ความสำเร็จในวิชาชีพ ความสำเร็จในชีวิต และความก้าวหน้าในอาชีพ และ ๓) อิทธิพลทางอ้อมผ่านผลงานทางวิชาการ ได้แก่ ปัจจัยความสำเร็จในวิชาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และบทบาทการทำงาน สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ ของฉลอง สุขทอง และศิริทิพย์ ไตรเกษม พบว่า ปัจจัยความสำเร็จในวิชาชีพมีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการสูงสุด และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านผลงานทางวิชาการ ซึ่งใกล้เคียงกับผลการวิจัยนี้ที่พบค่าอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของงานวิจัยนี้ และปัจจัยสำคัญประกอบด้วย แรงจูงใจในการทำผลงาน การสนับสนุนจากองค์กร และการบริหารเวลา สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำผลงานวิชาการเพื่อขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการของพรนิภา วิจารณ์จิต พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมสูงสุดคือความสำเร็จในชีวิตและความสำเร็จในวิชาชีพ ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม และองค์กรมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านแรงจูงใจในการทำผลงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ที่พบค่าอิทธิพลรวมของทั้งสองปัจจัยอยู่ในระดับสูงสุดเช่นกัน

นอกจากนี้ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของเส้นทางสู่ความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการยังสอดคล้องกับการวิเคราะห์เส้นทางของปัจจัยที่ส่งผลต่อตำแหน่งทางวิชาการในระดับอุดมศึกษาของ Anderson and White พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีค่าสูงสุดคือ ปัจจัยความสำเร็จในวิชาชีพ ($r = 0.516$) และความสำเร็จในชีวิต ($r = 0.512$) ซึ่งใกล้เคียงกับผลการวิจัยนี้ที่พบค่า $r = 0.523$ และ 0.521 ตามลำดับ และการมีที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ มีอิทธิพลทางอ้อม ($IE = 0.423$) สอดคล้องกับการวิเคราะห์เส้นทางผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อมต่อความสำเร็จในอาชีพอาจารย์ในระดับอุดมศึกษาของ Thompson et al. พบว่า โมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการได้ร้อยละ ๘๓.๕ และผลงานทางวิชาการร้อยละ ๕๖.๘ ซึ่งใกล้เคียงกับผลการวิจัยนี้ที่พบค่า $R^2 = 0.853$ และ 0.584 ตามลำดับ และระบบพี่เลี้ยงมีความสำคัญต่อความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

๑.๑ สถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมสูงสุดต่อความสำเร็จในตำแหน่งทางวิชาการ โดยเฉพาะด้านความสำเร็จในวิชาชีพ เช่น การสนับสนุนทุนวิจัย การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการทำผลงานวิชาการ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

๑.๒ สถาบันอุดมศึกษาควรมีนโยบายและมาตรการส่งเสริมการบริหารจัดการเวลาของอาจารย์ให้สามารถสร้างสมดุลระหว่างงานสอน งานวิจัย และภาระงานอื่น เช่น การกำหนดสัดส่วนภาระงานที่เหมาะสม การจัดตารางสอนที่เอื้อต่อการทำผลงานวิชาการ

๑.๓ มหาวิทยาลัยควรพัฒนาระบบสนับสนุนการสร้างผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพ เช่น จัดให้มีหน่วยงานหรือคณะทำงานที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา ตรวจสอบคุณภาพผลงาน และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงผลงานก่อนการยื่นขอตำแหน่งทางวิชาการ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานในวารสารที่มีคุณภาพ

๒. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๒.๑ ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่มกับอาจารย์ที่ประสบความสำเร็จในการขอตำแหน่งทางวิชาการ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จและแนวทางการพัฒนาตนเองสู่ตำแหน่งทางวิชาการ

๒.๒ ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการขอตำแหน่งทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน หรือระหว่างสาขาวิชาที่แตกต่างกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบสนับสนุนที่เหมาะสมกับบริบทที่แตกต่างกัน

๒.๓ ควรมีการวิจัยและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมความสำเร็จในการขอตำแหน่งทางวิชาการที่เป็นรูปธรรม โดยนำผลการวิจัยนี้ไปพัฒนาเป็นโปรแกรมหรือระบบการสนับสนุนที่ครอบคลุมทั้งด้านการพัฒนาศักยภาพส่วนบุคคล การบริหารจัดการเวลา และการสนับสนุนจากองค์กร แล้วทำการทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของรูปแบบดังกล่าว

บรรณานุกรม

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. กฎกระทรวงมาตรฐานการขอตำแหน่งทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕. **ราชกิจจานุเบกษา**. ๑๓๙ (พิเศษ ๖๘ง). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, ๒๕๖๕.
- คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา. ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. ๒๕๖๔. **ราชกิจจานุเบกษา**. ๑๓๘ (พิเศษ ๓๐๘ง). กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา, ๒๕๖๔.
- ฉลอง สุขทอง และศิริทิพย์ ไตรเกษม. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์”. **วารสารวิจัยวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์**. ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๒ (๒๕๖๑) : ๕๗-๖๗.
- พรนิภา วิจารณ์จิต. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำผลงานวิชาการเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ประจำ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม”. **วารสารวิชาการธรรมทรรศน์**. ปีที่ ๒๒ ฉบับที่ ๓ (๒๕๖๕) : ๘๑-๙๓.

สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์. **ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับรัฐประศาสนศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๙. กรุงเทพมหานคร: เสมาธรรม, ๒๕๖๓.

Anderson, J. R., & White, S. M. "Path Analysis of Factors Affecting Academic Promotion in Higher Education". **Journal of Higher Education Research**. Vol.42 No. 3 (2023) : 278-295.

Baker, M. "Career Confidence and Gendered Expectations of Academic Promotion". **Journal of Sociology**. Vol.46 No. 3 (2010) : 317-334.

Cohen, J. **Statistical power analysis for the behavioral sciences** 2nd ed. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, 1988.

Gardner, S. K., & Blackstone, A. "Putting in Your Time: Faculty Experiences in the Process of Promotion to Professor". **Innovative Higher Education**. Vol. 38 No.5 (2013) : 411-425.

Guest, D. E. "Perspectives on the Study of Work-Life Balance". **Social Science Information**. Vol.41 No. 2 (2002) : 255-279.

Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. **Multivariate data analysis**. 8th ed. Boston, MA: Cengage Learning, 2019.

Hinkle, D. E., Wiersma, W., & Jurs, S. G. **Applied statistics for the behavioral sciences**. 5th ed Boston, MA: Houghton Mifflin, 2003.

House, J. S. **Work Stress and Social Support**. MA: Addison-Wesley, 1981.

Keith, T. Z. **Multiple regression and beyond: An introduction to multiple regression and structural equation modeling**. 3rd ed New York, NY: Routledge, 2019.

Maslow, A. H. **Motivation and Personality**. 2nd ed. NY: Harper & Row, 1970.

McClelland, D. C. **The achieving Society**. NJ: Van Nostrand, 1961.

Thompson, K. L., Roberts, M. S., & Davis, P. "Direct and Indirect Effects on Academic Career Success: A Path Analysis Study". **Academic Career Development Journal**. Vol.15 No. 2 (2024) : 89-104.

Wood, L. N. & Breyer, Y. A. **Success in Higher Education**. [Online]. Available: https://www.researchgate.net/publication/309499350_Success_in_Higher_Education. DOI:10.1007/978-981-10-2791-8_1 [2017, October 5].

- Youn, T. I., & Price, T. M. "Learning from the Experience of Others: The Evolution of Faculty Tenure and Promotion Rules in Comprehensive Institutions". **The Journal of Higher Education**. Vol.80 No. 2 (2009) : 204-237.
- Zacher, H., Rudolph, C. W., Todorovic, T. & Ammann, D. "**Academic Career Development: A Review and Research Agenda**". [Online]. Available: https://www.researchgate.net/publication/326968582_Academic_Career_Development_A_Review_and_Research_Agenda. DOI:10.31234/osf.io/qk9j7 [2018, August 10].